

[J. K. Hansen]

Lad mig give et par eksempler på det. Gennemsnitsfamilien er blevet mindre, der er hyppigere opbrud i familien af forskellige grunde: erhvervsmæssige arbejdsskift, eller fordi forældrene går fra hinanden. Begge forældre er udearbejdende. Et barn, der begynder skolegangen i dag, har ofte flere daginstitutionsår bag sig. Der er således andre faste tilholdssteder end lige netop hos forældrene, ja, forældrene er ofte to blandt flere voksne nøglepersoner i hverdagen, og mange børn lever, kan vi sige, en uoverskuelig tilværelse mellem hjem, daginstitution og skole. Længe før skolegangens begyndelse har børnene været vænnet til at omgås og blive underholdt af voksne på en tvangfri og uimponeret måde, og folkeskolen får ved modtagelse af disse børn en langt mere vidtgående opgave end tidligere.

Vi må derfor stille en række krav til fremtidens skole. Vi må stille det krav, at børnene får en roligere og mere overskuelig hverdag. Vi må stille det krav, at vi får koordineret en række af de aktiviteter, der indrammer børnenes liv, på en sådan måde, at i de mange år de går i skole, skabes der en større grad af helhed i deres tilværelse.

Hvordan får vi opfyldt disse krav? Ja, dertil behøver vi ikke en ny folkeskolereform, ikke fordi vi mener, at folkeskoleloven er noget statisk – er der behov for ændringer, så gerne det – men vi mener i øjeblikket ikke, at der er behov for en ny folkeskolereform. Vores nuværende folkeskolelov indeholder så mange udnyttede elementer i sig, at der er mulighed for at følge udviklingen op.

Det er ej heller en ændring af folkeskolens formålsparagraf som bebudet af statsministerens åbningstale, der er behov for. Formålsparagraffen er vel en af de smukkeste lovtekster, vi har i vores land. Den indeholder de tre elementer, vi mener er helt nødvendige for, at vores folkeskole kan fungere, tre elementer, der beskriver hver sit kompetenceområde: for det første kvalifikationsudviklingen, for det andet den personlige udvikling, for det tredje den sociale udvikling.

Kvalifikationsmålene er fastlagt som tilegnelse af kundskaber, færdigheder og udtryksformer, som medvirker til den enkelte elevs alsidige udvikling. Målet for den personlige udvikling er beskrevet med ord som oplevelse og selvvirksomhed, lyst til at lære og udfolde fantasi samt evne til selvstændig vurde-

ring og stillingtagen. Målet for den sociale udvikling fremgår af formuleringer som medleven, medbestemmelse i et demokratisk samfund, medansvar for løsninger af fælles opgaver, og derfor fremhæves som et fundament for skolens undervisning og dagligdag, at der bygges på åndsfrihed og demokrati.

Så det er forkert, hvis ministeren mener, at formålsparagraffen er målsætningsløs eller kulturløs. Den er hverken målsætningsløs eller kulturløs, og derfor behøver vi ikke nogen ændringer.

Problemet er mere, at folkeskolen ikke i praksis lever op til sin formålsparagraf, og det er egentlig lidt uforståeligt, at vi trods vor pædagogiske og psykologiske viden om problemerne ikke har formået på et langt tidligere tidspunkt at sætte ting i gang, der muliggjorde formålsparagraffens intentioner.

Vi trænger altså gevaldigt til at sætte en række initiativer i gang, der sikrer formålsparagraffens gennemslagskraft i folkeskolens virksomhed, og det er det, vi skal i gang med.

Vi ved, at der rundt omkring i vore kommuner er en række initiativer i gang. Jeg har andetsteds nævnt navne, og jeg kan gøre det igen: i Gladsaxe, i Skagen, i Sønderborg, i Hirtshals, i Værløse, bare for at nævne nogle områder.

Vi ved også, at der foregår et udviklingsarbejde omkring fremtidens skole på en række skoler rundt i landet. Men langt fra alle er med. På en lang række skoler møder vi fortsat et alt for stort antal børn, der er trætte af skolens uvirkelige teoretiske og abstrakte kundskabsformidling.

Jeg kan kun anbefale, at ministeren tager de ting med, der kommer derudefra, i det bebudede perspektivudvalg, som jeg nu kan forstå ministeren vil nedsætte, hvad vi hverken vil eller kan sætte os imod.

Jeg vil godt præcisere, at folkeskolen er en kommunal skole, men det fritager hverken Folketing eller regering for at give kommunerne mulighed for og incitament til at sætte et udviklingsarbejde om fremtidens skole i gang.

Vi skal have et helhedsskoleforsøg i gang ved de flest mulige skoler, en helhedsskole, der muliggør børnenes ophold i og omkring skolen i de fleste dagtimer, og hvor der er en naturlig sammenhæng mellem leg, undervisning og fritidsaktiviteter. Vort mål for hel-